

Aan het college van Gedeputeerde Staten van Groningen
Afdeling Omgeving en Milieu
Postbus 610
9700 AP Groningen

Per e-mail en
per post

Delfzijl, 18 februari 2016

Betreft: Zienswijze met betrekking tot
ONTWERPBESCHIKKING AMBTSHALVE WIJZIGING VERGUNNING
WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT
verleend aan ESD-SIC bv
ten behoeve van het actualiseren van de voorschriften
van 6 januari 2016; zaaknummer: 612124

Locatie: Kloosterlaan 11-13 te Farmsum (gemeente Delfzijl)

Geacht college,

Hierbij maak ik mijn zienswijzen kenbaar met betrekking tot bovengenoemde
ONTWERPBESCHIKKING.

Het doel moet zijn: nul milieu- en
gezondheidsklachten van omwonenden van
ESD-SIC

Zoals u weet en ook in uw organisatie bekend is, beheerst Elektroschmelzwerk Delfzijl
(ESD-SIC) haar Siliciumarbide-proces niet. **Zie foto 1.**



Foto 1. DUBBELE BLAZER

Zoals u en uw organisatie eveneens weten worden, als gevolg van de uitworp omwonenden in de directe omgeving en de rest van de wereld, én de werknemers van ESD-SIC blootgesteld aan (zwevende) kankerverwekkende en andere giftige stoffen. Wat ik graag wil zien, is een duidelijke uitvoeringsplanning om te komen tot een situatie waarin ESD haar siliciumcarbideproces beheerst. Middels de huidige milieuvergunning heeft het bedrijf toestemming van u, het bevoegd

gezag, jaarlijks een mengsel van 163.000 kg stof, Zeer Zorgwekkende Stoffen bevattend, richting milieu te verspreiden. Bekend is dat sommige chemische verbindingen zelfs de erfelijke eigenschappen van mensen kunnen aantasten.

U begrijpt dat dit productieproces allesbehalve een duurzame activiteit is.

1 BEHOEFTE

- Ik wil veilig kunnen leven in Delfzijl;
- Veilig het fruit uit mijn tuin kunnen eten;
- Niet gestoord worden in mijn nachtrust;
- Ik wil weten wanneer ESD-SIC haar siliciumcarbide-proces beheerst en
- Nul milieuklachten.

2 NUT

Preventie redt veel meer levens en levensjaren dan verwacht.

Verbetering van het proces levert veel, onder meer:

- directe reductie van verspreiding van kankerverwekkende stoffen;
- geen stapeling van kankerverwekkende stoffen;
- mensen leven langer en gezonder;
- besparing op kosten van de gezondheidszorg;
- veilige werk- en leefomgeving;
- hoger rendement;
- minder technische schade (60.000 euro per blazer);
- hogere productieopbrengst;
- energiebesparing;
- ^ schapen mogen weer in de omgeving van het bedrijf grazen;
- ^ ESD blijft marktleider in de stand van de techniek;
- goede naam provincie en ESD etc.

3 RICHTING VOOR VERBETERING

Mijn visie (Globaal en aantrekkelijk beeld van het einddoel):

- * **Een duurzame leefomgeving;**
- * **Kankerverwekkende stoffen blijven binnen de inrichting van ESD en en de vorming wordt tot een minimum beperkt.**

De volgende definitie is geformuleerd door de World Commission on environment and Development van de Verenigde Naties in het rapport "Our Common future":

"Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen"

Kortom, duurzaam kijkt naar de huidige behoefte die de mensen op de aarde hebben een veilige leefomgeving en hoe dit in de toekomst ontwikkeld kan worden zonder dat de mensen, het milieu of de economie in gevaar komen.

Stappen

Ik ben het volgende van mening:

- Om verdere verbetering in gang te zetten, dient feitelijk een uitvoeringsplan worden opgesteld door ESD-SIC, dat goedgekeurd wordt door Provinciale Staten.
- Het lijkt mij belangrijk dat u het bedrijf aanmoedigt/stimuleert om in het komende voorjaar een proef doen met het vervangen van de kankerverwekkende grondstof

petroleumcokes door biocokes (milieuvriendelijke en zeer hoogwaardige houtskool). Zonodig met steun van een innovatiefonds. Dit als onderdeel van een uitvoeringsplan om te komen tot beheersing van het SiC-proces en tenslotte uit te komen op een juiste geactualiseerde omgevingsvergunning.

Een projectmatige aanpak is nodig, zodat zowel provincie als ESD-SiC zich vastleggen in de tijd en we weten waar we aan toe zijn.

4 CRITERIA

Naar mijn mening moeten verder de volgende criteria worden onderzocht:

1. De eigenschappen van de zogenaamde 'blazers' en de gevolgen voor de volksgezondheid en flora en fauna.
2. De eigenschappen van de uitworp bij het afhalen van de ovens en de gevolgen voor volksgezondheid en flora en fauna.
3. Het vertrekken van mensen naar elders in verband met gezondheidsklachten, stankhinder, stress en angst voor kanker.
4. De waardedaling van woningen in verband met het voorgaande punt.
5. Afname toerisme en financiële gevolgen daarvan.
6. Kapitaalvernietiging van geplande investeringen in natuurontwikkeling.

Ik licht de criteria onder punt 5 nader toe.

ESD Sic maakt een belangrijk product. Ze doet haar best om verbeteringen in te voeren. Maar ik ben van mening dat de noodzakelijke innovatie sneller tot stand moet komen met behulp van nieuwe, moderne technieken.

De provincie is, als bevoegd gezag, probleemeigenaar. Als de provincie de juiste eisen stelt in de vergunning, kan het bedrijf daar nu niet aan voldoen. Ze beschikt nog niet over voldoende middelen om te innoveren.

ESD heeft dus ook een probleem. Zij dient haar gedrag te verbeteren, door haar procesgassen en andere chemische stoffen binnen haar inrichting te houden. Het is een ethische en een fatsoenskwesitie. Haar uitworp gaat ten koste van de volksgezondheid. Én ook nog eens ten koste van hun eigen bedrijfsrendement.

Toevallig weet ik onder meer, dat ongeveer 4 jaar geleden in Delfzijl een vrouw van 39 jaar aan borstvlieskanker is overleden. Zij heeft altijd in Delfzijl gewoond. Van borstvlieskanker kan men niet genezen. ESD kan niet aantonen dat hun proces niet de oorzaak is.

Eer vorig jaar merkte dokter Bouwmeester van de Huisartsengroepspraktijk in Delfzijl op, dat kanker wel erg veel voorkomt in Delfzijl.

Klachten komen ook uit Emden in Duitsland. Door de heersende winden waait het meeste vuil daar naartoe en verder.

Het probleem is dat, door de aanwezigheid van (zware) metalen in de petroleumcokes en de hoge temperatuur in het proces, water ontleedt in waterstof en zuurstof. Daardoor ontstaat een explosief gas, met als gevolg enkelvoudige of zelfs dubbele 'blazers'. Bovendien verwaaien, bij het afhalen van de ovens, eveneens chemische stoffen naar de omgeving.

Ik vind het heel belangrijk dat u nu de juiste beslissingen neemt op basis van voortschrijdend inzicht. Én, dat nieuwe voorschriften leiden naar de juiste kwaliteit van mijn leefomgeving.

5 TOELICHTING CRITERIA

Ik licht de criteria hieronder nader toe.

Bij de volgende zienswijzen verwijs ik middels (.....) naar de nummering van de hoofdstukken en paragrafen in de ONTWERPBESCHIKKING.

1. Blazers

ZIENSWIJZE 1

Thema: (4.1 Inleiding) Op basis van de uitkomsten van de inmiddels uitgevoerde onderzoeken is het onmogelijk om een aanvaardbaar hinderniveau in voorschriften vast te leggen.

Zoals u weet worden omwonenden en de rest van de wereld door ESD-SIC al jaren regelmatig blootgesteld aan een deels bekende cocktail van kankerverwekkende en andere ZZ-Stoffen. Zie het voorgaande en **tabel 1**.

Schapen mogen van de Voedsel en Waren Autoriteit niet grazen in de directe omgeving van ESD.

Het SiC-prces van ESD-SIC is een ouderwets proces, dat onvoldoende beheerst wordt. Dit komt tot uiting in de blootstelling van omwonenden aan chemische stoffen afkomstig van hun productieproces.

Het is een **stochastisch proces**, dat wil zeggen een verschijnsel dat zich in de tijd of de ruimte afspeelt, met als uitkomsten stochastische variabelen, dus grootheden die van het toeval afhangen. Het gaat in deze situatie om variaties in de samenstelling van de **niet-homogene grondstof petroleumcokes**. De grondstoffen bevatten water wat niet gelijk verdeeld is in de ovens. Door de heersende temperatuur in de ovens en de aanwezige zware metalen splitst het water in waterstof en zuurstof. Daardoor kunnen lokaal in de ovens explosieve concentraties ontstaan, met als gevolg het optreden van zogenaamde 'blazers'. **Zie foto 1**.

HET PROBLEEM

- ESD beheerst haar carborundum-proces niet.
- Omwonenden worden blootgesteld aan ZZ-Stoffen (Zeer Zorgwekkende Stoffen).
- De provincie is van mening, dat zij geen wettelijke mogelijkheden heeft om de blazers te verbieden.

FACETTEN AAN HET PROBLEEM

- Er is geen juist onderzoek gedaan naar de chemische stoffen waaraan de omwonenden worden blootgesteld;
- Onbekend is wat precies de gevolgen zijn voor de volksgezondheid. De GGD heeft geen juist onderzoek kunnen doen naar de effecten van de uitstoot van ESD, omdat ze niet weten aan welke chemische stoffen de omwonenden worden blootgesteld. Wetenschappelijk onderzoek in Noorwegen, bij bedrijven die onder dak werken, toont aan dat medewerkers longkanker krijgen van **bèta-siliciumcarbide**. **Het is een kunstmatige vezel, die lijkt op asbest**. **Zie foto 2**.

Op **23 februari 2006** is een publicatie verschenen:

Airborne Fibres in the Norwegian Silicon Carbide Industry,
A. SKOGSTAD, S. FØRELAND, E. BYE and W. EDUARD,
Ann. Occup. Hyg., Vol. 50, No. 3, pp. 231-240, 2006

‘The increased prevalence of lung cancer as reported by Romundstad et al. (2001) may, thus be attributed to the SiC fibres.’

In Noorwegen wordt onder dak gewerkt en is dus gebleken, dat medewerkers in soortgelijke industrie als ESD, longkanker krijgen van de stof bèta-siliciumcarbide (β -SiC). Bèta-SiC is een tussenfase in het proces van de betreffende carborundumfabrikage. Het ontstaat in de ovens én bij afkoeling van procesgas (van ongeveer 2500 graden Celsius naar 1600 graden). Én, eveneens in de buitenlucht buiten het bedrijfsterrein van ESD. Bèta-SiC is een kunstmatige vezel die lijkt op asbest.

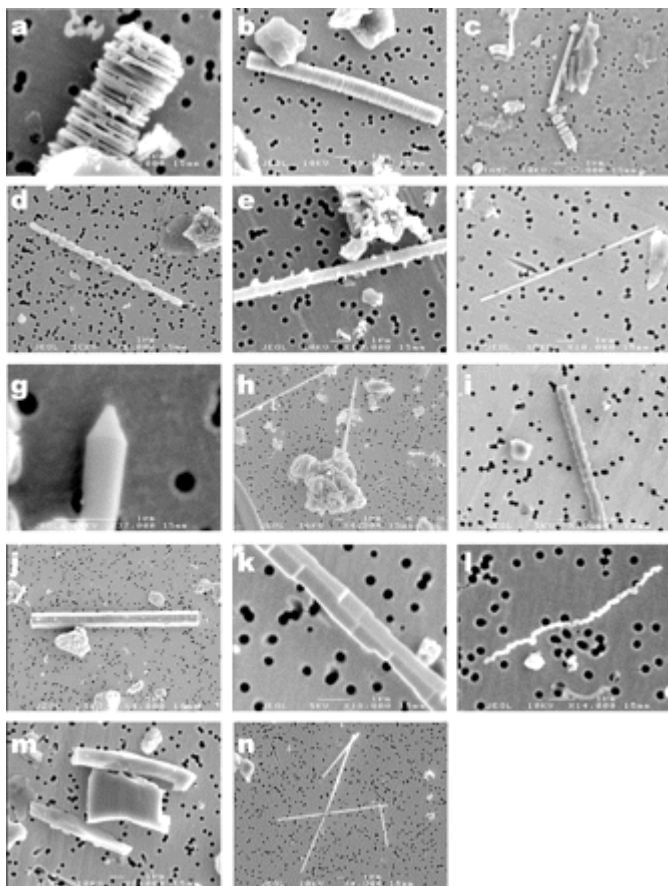


Foto 2. SEM images of different SiC fibre morphologies. Scale bars represent 1 μ m.

Hetzelfde geldt voor de stof cristobaliet, die zich vormt uit zand in de ovens.

Zie het artikel: **Lung cancer incidence among Norwegian silicon carbide industry workers: associations with particulate exposure factors, 18 May 2012.**

What this paper adds:

- Workers in the silicon carbide (SiC) industry have an increased incidence of lung cancer.
- The specific causal factors of this increase have not previously been known.
- The present study shows that exposures to cristobalite and SiC fibres seems to be the most occupational risk factor.
- Control of the dust exposure in the SiC industry, especially in the furnace hall, is essential.

Doordat materiaal wat niet is omgezet tot SiC weer wordt ingezet in volgende ovens, neemt de concentratie SiC en Cristobaliet in de ovens toe. De blazers bevatten dus ook een toenemende hoeveelheid bèta-SiC en Cristobaliet.

RISICOBEOORDELING

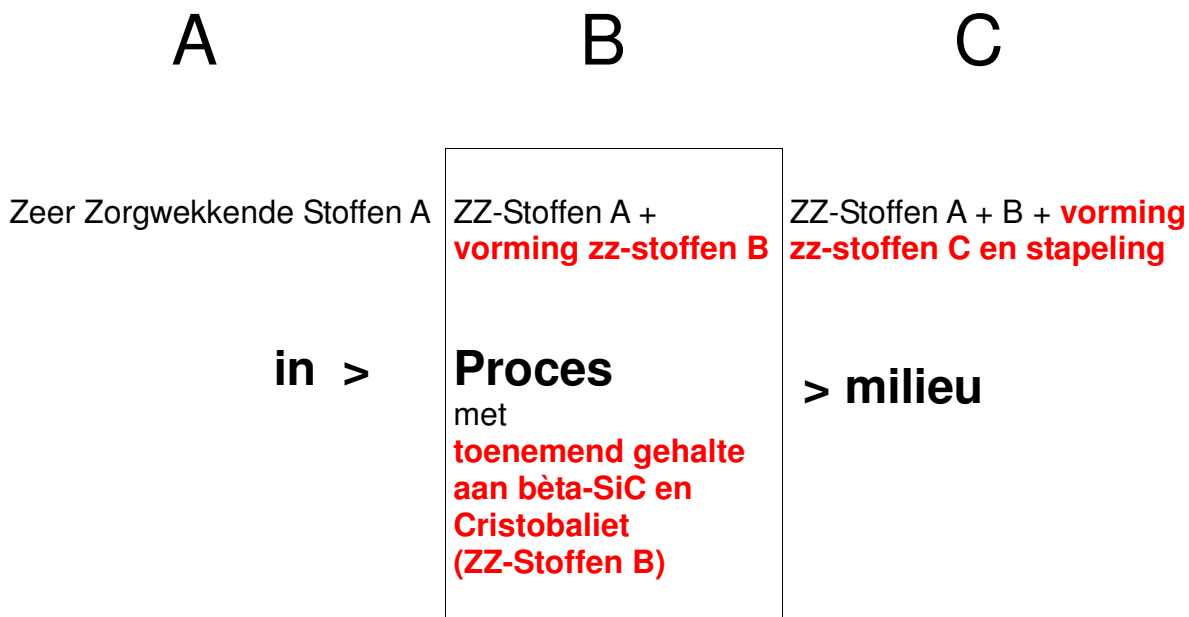
Een juiste risicobeoordeling is door de GGD nog steeds niet gemaakt, omdat ze niet over de juiste gegevens beschikken.

Een risico-beoordeling houdt in:

- gevarenidentificatie;
- risico-inschatting;
- risico-evaluatie en
- risicoreductie.

De blazers zijn niet goed gedefinieerd, noch goed onderzocht. Het zogenaamde 'VERWAAIEND STOFONDERZOEK' geeft geen juist inzicht in de blazers en de gevolgen voor volksgezondheid en milieu. **Zie figuur 1.**

Figuur 1. SCHEMA VAN DE EERSTE 3 STAPPEN IN HET SiC-PROCES



Per 1 januari 2016 geldt de [minimalisatieverplichting](#) voor alle Zeer Zorgwekkende Stoffen

Criteria

De identificatie van Zeer Zorgwekkende Stoffen volgt uit selectiecriteria die zijn vastgelegd in artikel 57 van de Europese REACH Verordening (EG) 1907/2006. Deze criteria zijn:

- ⤴ kankerverwekkend (C)
- ⤴ mutageen (M)
- ⤴ giftig voor de voortplanting (R)

- △ persistent, bio-accumulerend en giftig (PBT)
- △ zeer persistent en zeer bio-accumulerend (vPvB)
- △ of van soortgelijke zorg (zoals hormoonverstorende stoffen)

Bij de gemeente Delfzijl ligt in het archief een melding betreffende afval uit Basin 3 waaruit blijkt, dat er PAK's en zware metalen als nikkel, vanadium, chroom, arseen en cadmium uit het proces afkomstig zijn. Zie tabel 1. De zware metalen zitten in de grondstof petroleumcokes. Uit deze zware metalen ontstaan kankerverwekkende oxiden, door verbinding met zuurstof in de ovens en in de buitenlucht buiten het bedrijfsterrein.

GROF EN FIJN STOF MET ONBEKENDE SAMENSTELLING

Op jaarbasis mag het bedrijf 163.000 kg 'stof' verspreiden naar het milieu. De giftige stoffen stapelen zich al 40 jaar op in onze leefomgeving. Alleen al in de looptijd van de huidige vergunning gaat het om totaal ongeveer 6.000.000 kg grof en fijn stof cumulatief. Het stof komt zichtbaar onze tuinen en huizen in. **Zie foto 2.**



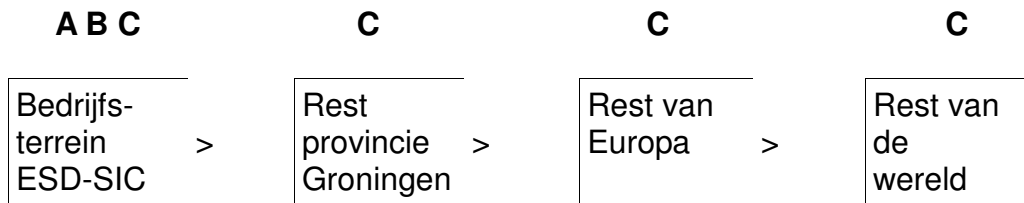
Foto 2: TYPISCHE NEERSLAG IN KAARDENBOLLEN, IN TUIN TE DELFZIJL, KORT NA DE BLAZER VAN FOTO 1

Fijn stof is niet zichtbaar, dringt diep in onze longen door en verspreidt zich over de gehele wereld. Ook is het nog zo dat, in droge periodes en tijdens het bewerken van het land door de boeren, giftig stof opwaait en in de woonomgeving verspreidt. Gevolg: keelpijn bij grote aantallen mensen.

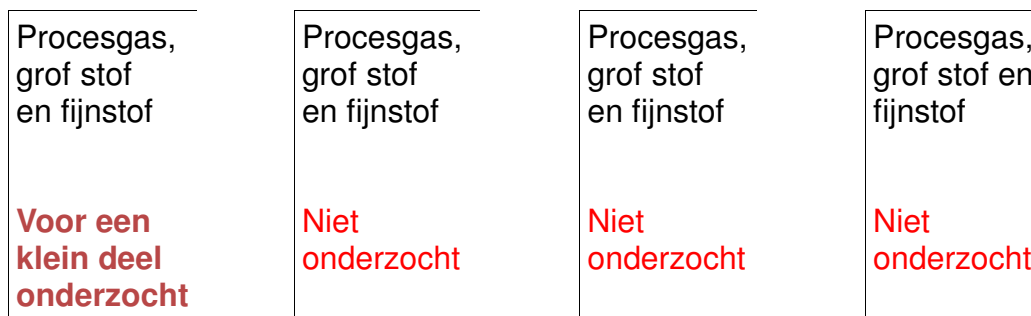
Ook elders in de wereld wordt siliciumcarbide geproduceerd. Als ESD de juiste 'stand van de techniek' realiseert, moeten andere producenten volgen. Kenniscreatie brengt voortdurende innovatie en ook nog eens concurrentievoordeel.

Onerlijke concurrentie geeft druk richting vervuilend produceren.

Figuur 2. **LOCATIES VAN BLOOTSTELLING AAN ZZ-STOFFEN DOOR BLAZERS**



SITUATIE ONDERZOEK BLOOTSTELLING OMWONENDEN



Ik ben het niet eens met de blootstelling aan blazers.

De reden hiervoor is dat ze een risico vormen voor het krijgen van kanker en andere ziektes.

Ik vraag u voor een bijdrage aan een juiste besluitvorming:

- a) een juist en dus onafhankelijk onderzoek te doen naar de blootstelling van de omgeving aan de gevaarlijke stoffen afkomstig van ESD-SIC en de effecten op het welzijn van mensen en dieren te onderzoeken.
- b) een juiste risicobeoordeling uit te voeren en
- c) de wettelijke normen aan te laten passen aan de nieuwste wetenschappelijke inzichten.
- d) al het voorgaande en al het volgende in aanmerking te nemen.

Ik heb volgende vragen:

- Wat verbetert er voor de omwonenden en het milieu door de algehele actualisatie van de voorschriften?
- Wat gaat er gebeuren met het afval uit BASIN 3?

ZIENSWIJZE 2

Thema: (4.2 Geurrelevantie) Beweerd wordt dat in 8 dagen 800 ton mengsel wordt omgezet in 300 ton SiC en 500 ton (proces)gas. Dit is niet juist. Een deel wordt bij ca. 1600 graden Celsius omgezet in het kankerverwekkende bèta-SiC en Cristobaliet, dat deels met de blazers wordt meegesleurd naar de woonomgeving. Het achterblijvende bèta-SiC en Cristobaliet wordt weer in een nieuwe oven ingezet, zodoende neemt de concentratie aan bèta-SiC en Cristobaliet in de ovens voortdurend toe.

Ik ben het niet eens met de hele voorstelling van zaken.

De reden hiervoor is dat er te veel wordt verhuld/weggelaten.

Er is hier ook sprake van verhullend taalgebruik: Rozen geuren; ESD-SIC stinkt en is te ruiken tot aan Zijldijk en Emden in Duitsland.

Ik vraag u te onderzoeken:

- door middel van representatieve steekproeven, welke stoffen in de ovens zitten en waar ze zitten, vóór en ná een blazer;
- aan welke stoffen omwonenden worden blootgesteld; dit door te geven aan de GGD en
- wat de lichamelijke en psychische gevolgen zijn.

ZIENSWIJZE 3

Thema: (4.2) Petroleumcokes bevat kankerverwekkende stoffen, zware metalen (zz-stoffen) en water. Alle zware metalen komen via de buitenlucht en/of via het product in het milieu terecht. Dit moet worden voorkomen.

Ik ben het er niet mee eens, dat ik blootgesteld wordt aan Zeer Zorgwekkende Stoffen.

Nadelige gevolgen zijn:

- Stapeling van zeer schadelijke stoffen in het milieu.
- Gezondheidsklachten. Zie resultaten van een enquête van Milieudefensie onder omwonenden op 500 adressen in 2004. Zie **bijlage 2A en 2B**.

Ik vraag u:

- de inzet van petroleumcokes te verbieden en te vervangen door biocokes en
- Bij milieuklachten ook de lichamelijke en psychische verschijnselen registreren.

ZIENSWIJZE 4

Thema: (4.2) De folie die om de ovens is gespannen vangt niet alle vrijkomende procesgassen op. Bij het optreden van blazers en het afhalen van de ovens komt ook procesgas vrij.

Ik ben het er niet mee eens, dat de ovens in de open lucht worden afgehaald

Nadelige gevolgen zijn: Als bij ZIENSWIJZE 3.

Ik vraag u: Het afkoelen van de ovens te forceren met een mobiele overkapping en de inzet van een gekoeld, inert medium onder vacuüm. Dit levert ook nog productiewinst.

ZIENSWIJZE 5

Thema: (4.2) De samenstelling van het procesgas is niet volledig weergegeven, maar is deels af te leiden uit de samenstelling van de petroleumcokes en wat in de literatuur te vinden is.

Ik ben het er niet mee eens, dat de provincie voor de GGD en de blootgestelden verborgen houdt wat de gevaren zijn van de SiC-procesvoering van ESD-SIC.

Ik vraag u te onderzoeken wat de samenstelling is van het procesgas en de informatie door te geven aan de GGD en de gemeenteraad van Delfzijl.

ZIENSWIJZE 6

Thema: (4.2) Jaren geleden heeft het bedrijf toestemming gekregen om afval uit Bassin 3 op te stoken in de ovens (melding ligt ook bij de gemeente Delfzijl in het archief). Zodoende is voor een deel bekend aan welke chemische stoffen omwonenden worden blootgesteld.

Ik ben het er niet mee eens, dat ik via de blazers blootgesteld kan worden aan dit afval.

De reden hiervoor is dat ik wil weten hoe ernstig dit is.

Ik vraag u:

- een materiaalbalans van het Si-proces met en zonder blazers op te laten stellen en
- de informatie door te geven aan de GGD.

ZIENSWIJZE 7

Thema: (4.2) Stank afkomstig van ESD-SiC wordt waargenomen in Zijldijk en Emden (D). Dit betekent dat de kankerverwekkende en andere giftige stoffen daar ook aanwezig zijn. Blootstelling aan stank is dus niet acceptabel, omdat het ook betekent blootstelling aan kankerverwekkende stoffen.

Ik ben het er niet mee eens, dat ik risico loop om kanker te krijgen.

Ik vraag u de blootgestelden te informeren over de stoffen waaraan zij zijn blootgesteld en bij milieuklachten te vragen naar de lichamelijke en psychische verschijnselen.

De oorzaak van het krijgen van lichamelijke en psychische verschijnselen bij stankhinder moet worden onderzocht.

ZIENSWIJZE 8

Thema: (4.3) Beleid en regelgeving)

De beste technieken om blootstelling te vermijden zijn:

- inzetten van bio-houtskool in plaats van petroleumcokes en
- het drogen van de grondstoffen voordat ze de ovens ingaan.

Ik ben het er niet mee eens, dat er niet meer moeite wordt gedaan om te komen tot een juist beleid en een juiste regelgeving.

Ik vraag u de blazers te verbieden op basis van voortschrijdend inzicht.

Nadelige gevolgen zijn: het optreden van blazers en zieke omwonenden en dieren.

Wat moet worden onderzocht door een onafhankelijke, wetenschappelijke instelling, bijvoorbeeld de TU-Delft, is welke technische mogelijkheden er nu zijn om te komen tot een duurzaam SiC-proces.

ZIENSWIJZE 9

Thema: (4.4) Uitgevoerde onderzoeken naar mogelijke maatregelen)

De toegestane blazers zijn niet goed onderzocht en dus niet goed gedefinieerd.

Ik ben het er niet mee eens, dat de blazers worden toegestaan.

De reden hiervoor is, dat ze uiterst gevaarlijk zijn voor mens en dier.

Nadelige gevolgen zijn ook nog: onwetendheid en laakbaar gedrag van alle producenten.

Ik vraag u de blazers goed te onderzoeken en goed te definiëren en de GGD en mij over de resultaten te informeren.

ZIENSWIJZE 10

Thema: (4.11 Carcinogene stoffen)

De dodelijke vergiften zijn in en om ons, in onze huizen en tuinen. Zij verpesten de lucht, het land en het water, zetten zich als een film op vruchten en groenten, verschijnen in de moedermelk, veroorzaken erfelijke afwijkingen in het ongeboren kind. De schadelijke stoffen dringen het menselijk lichaam binnen door de mond, via de slijmvliezen en door de huid.

Omdat bij de meeste kankerverwekkende stoffen geldt, dat elke blootstelling kan leiden tot de vorming van kankercellen, is er aanvullende wet- en regelgeving van kracht. Deze is ook van toepassing op mutagene stoffen. Ook hier is duidelijk sprake van voortschrijdend inzicht.

Verbeter de buitenlucht. Begin bij ESD-SIC in Delfzijl.

Een nieuwe vergunning alleen helpt niet.

ESD-SIC moet haar productieproces beheersen. Dat moet het doel zijn.
Verspreiding van kankerverwekkende stoffen tegen gaan is hoofdzaak.

Het zal u duidelijk zijn dat ik mij sterk maak voor preventie van kanker en een projectmatige verbeter-actie.

De provincie, noch de Raad van State weten aan welke stoffen de omwonenden worden blootgesteld. Het is niet onderzocht!
Het gevolg is dat de GGD geen risicobeoordeling kan maken.
Ik heb deels uitgezocht aan welke stoffen omwonenden kunnen worden blootgesteld.
IK BEN ERVAN GESCHROKKEN. Zie bijlage 1.

Het zal u duidelijk zijn dat ik mij sterk maak voor preventie van kanker.

Naar mijn schatting krijgen jaarlijks 4 mensen in de gemeente Delfzijl kanker door de uitworp van ESD-SIC. Cumulatief betekent het dat het in de afgelopen 40 jaar om 160 mensen in Delfzijl gaat. Maar dit is slechts voor een klein deel zichtbaar. Buiten de gemeente Delfzijl gaat het om ontelbare mensen.

Als we kijken naar de blootstelling aan bèta-siliciumcarbide en Cristobaliet zullen de meeste kankergevallen pas vooral na 38 jaar zichtbaar zijn in de vorm van borstvlieskanker.

Een soort kanker waarvan je absoluut niet kunt genezen. De latentietijd is 38 jaar. Dat betekent, dat kinderen die nu geboren worden, kans lopen niet ouder te worden dan 38 jaar. Een dergelijk geval is mij bekend.

Zoals aangegeven, ook buiten de gemeente Delfzijl krijgen talloze mensen kanker door blootstelling aan kankerverwekkend fijn stof afkomstig van ESD, dat over de gele wereld zweeft.

Echter, er is geen kaartje bij: 'De groeten van de provincie Groningen en ESD.'

ACHTERLIGGENDE GEVOELEN EN WAARNEMINGEN

De gevolgen van de actuele vervuiling worden gedragen door de samenleving in zijn geheel en de door de toekomstige generaties. De huidige situatie is onacceptabel. Wij kunnen als beschaafde provincie toch niet de hele omgeving en de rest van de wereld laten vergifigen door kankerverwekkende stoffen?

Uit het rapport VERWAAIEND STOFONDERZOEK van april 2006 blijkt, dat aan enkele stoffen is gemeten op het bedrijfsterrein van Kollo/ESD. De blazers zijn meegenomen in de rapportage, maar niet onderzocht. Het verwaaiend stof is dus niet volledig onderzocht. Dat komt omdat de meetapparatuur stond opgesteld op het bedrijfsterrein. Van de blazers viel slechts een beetje grof stof op de recorders.

Kankerverwekkende stoffen ontstaan in de ovens en vooral buiten het bedrijfsterrein door afkoeling van blazers en reactie met zuurstof uit de buitenlucht en dalen merendeels neer in woongebieden en op landerijen. **Zie bijlage 1.**

De provincie treed niet op tegen de uitstoot van ESD, omdat zij meent dat een wettelijke basis ontbreekt.

Klachten van omwonenden over stank (rotte-eieren-lucht) worden slechts geregistreerd door de provincie. Aan de klagers wordt niet gevraagd wat hun milieugerelateerde gezondheidsklachten zijn.

Ik slaap met de ramen dicht en eet geen zacht fruit uit mijn tuin.

Ik ben het er niet mee eens, dat ik blootgesteld wordt aan een cocktail van kankerverwekkende en andere uiterst giftige stoffen afkomstig van ESD-SIC.

De reden hiervoor is heel logisch: Ik wil gelukkig leven.

Vraag: Wat verbetert er nu eigenlijk door de ONTWERPBESCHIKKING voor de omwonenden die blootgesteld worden aan kankerverwekkende en andere giftige stoffen, die uitgeworpen worden door ESD-SIC?

Ik vraag u om het ontwerpen van een duurzaam siliciumcarbide-proces en via de Verenigde Naties verplicht invoeren als stand van de techniek in de SiC-producerende landen.

Hier ligt een opdracht voor u, de Nederlandse overheid en de Verenigde Naties.

Ik vraag u tevens op grond van het voorgaande:

- de huidige vergunning in te trekken;
- een juiste vergunning te verstrekken, zodat het risico voor de volksgezondheid en het milieu tot nul wordt teruggebracht. Én, dus een duurzaam proces ontstaat;
- eerlijke concurrentie te bevorderen en
- het daartoe te leiden dat een modern, duurzaam proces wordt ontworpen en in bedrijf wordt genomen.

RICHTING VOOR OPLOSSING / VERBETERING

	> Probleem duurzaam oplossen door nieuw, modern ontwerp SiC-proces	Petroleumcokes vervangen door bio-houtskool. Voordeel: Omwonenden worden niet meer blootgesteld aan zz-stoffen.
Kiezen >		
	> Compromis, als tussenstap in de tijd	Grondstoffen watervrij inzetten Nadeel: zz-stoffen komen nog via het eind-product in het milieu, tenzij het gebruik wordt toegestaan volgens stringente, beperkende voorschriften.

2. Afhalen van de ovens

Hier geldt nagenoeg hetzelfde als voor de blazers.

3. Het vertrekken van mensen naar elders

Ik ken mensen die gezond in de gemeente Delfzijl kwamen wonen en na blootstelling aan stoffen afkomstig van het bedrijf milieugerelateerde ziektes kregen en om die reden naar elders verhuisd zijn.

4. Waardedaling van woningen

Kan men verwachten.

5. Afname toerisme

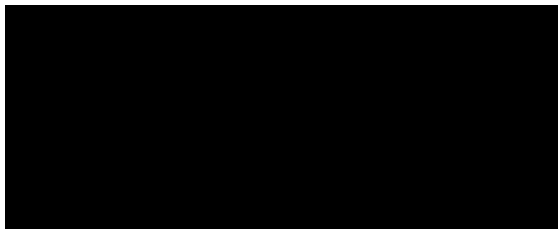
Van de camping in Termunterzijl zijn mensen gevlucht, die niet meer terugkomen en hun verhaal wel meenemen.

6. Kapitaalvernietiging

Langs de Eems wordt geïnvesteerd in de aanleg van een kwelderlandschap. Men lokt dieren naar een onveilige plek.

Ik ga ervan uit dat u mij van het verdere verloop van de procedure op de hoogte houdt.

Hoogachtend,



Bijlagen: 3

Door anderen te beschermen,
is men ook zelf beschermd.

BIJLAGE 1

VERONTREINIGINGEN EN ANDERE STOFFEN DIE MOGELIJK VANUIT DE OVENS VAN ESD SIC (voorheen ESD, Kollo Sic) IN ONZE LONGEN EN ONZE MAAG KUNNEN KOMEN

NR	STOF	KANKER- VERWEK- KEND &)	NIET- limitatief *)	VOLGENS CONCAWE AANWEZIG	DESTIJD IN BASIN 3 AANWEZIG
1	Arseen			JA	JA
2	Arseentrioxide	JA			
3	Arseenpentoxide	JA			
4	Selenium		JA	JA	
5	Seleniumdioxide		JA		
6	Seleniumtrioxide		JA		
7	Kwik		JA		JA
8	Kwikoxide			JA	JA
9	Vanadium			JA	
10	Vanadiumpentoxid e		JA		
11	Nikkel			JA	JA
12	Nikkeloxide	JA			
13	PAK	JA	?	JA	JA
14	Cadmium	JA	JA		JA
15	Cadmiumoxide	JA	JA		
16	Chroom				JA
17	Chroomtrioxide@)	JA			
18	Koper				JA
19	Koperhydroxide				
20	Fijn stof PM10				Niet bepaald
21	β-SiC #)	JA			Niet bepaald
22	Zink				JA
23	Zinkoxide				
24	Zwavelwaterstof				
25	Zwavel dioxide				
26	Stikstofmonoxide				
27	Stikstofdioxide				
28	Mercaptaan				
29	Zwavel			JA	JA
30	Ammoniak				
31	Siliciumoxyden				
32	Cristobaliet #)	JA			Niet bepaald

&) Volgens STAATSCOURANT 7-1-2011: 'kankerverwekkend'

*) Volgens STAATSCOURANT 7-1-2011: 'voor de voortplanting giftig' en/of 'kan schadelijk zijn via borstvoeding'

@) mutageen

#) asbestachtig (β-SiC komt altijd voor, ongeacht de soort petroleumcokes)
(Is duidelijk geworden uit wetenschappelijk onderzoek bij overdekte ovens in Noorwegen; daar werden de werknemers ziek.)

GENOEMDE STOFFEN KUNNEN ALLEN IN DE UITSTOOT
VAN ESD-SIC VOORKOMEN – deels afhankelijk van de soort petroleumcokes die wordt ingezet!

BIJLAGE 2A

Uit de gegeven mogelijkheden werden de volgende klachten aangekruist die vrijwel zeker betrekking zullen hebben op ESD/Kollo:

SOORT LICHAAMELIJKE VERSCIJNSELEN	TOTAAL
SPIJSVERTERINGSSYSTEEM	
droge mond, dikke tong, vieze smaak	13
maagdarmklachten, misselijkheid	9
overgeven, diaree, verstopping	5
ADEMHALINGSSYSTEEM	
benauwdheid, hoesten, keelpijn	24
CARDIOVASCULAIR	
duizelig, trillerig	1
hartkloppingen	1
PSYCHISCHE KLACHTEN	
hyperactiviteit (kinderen)	
concentratiestoornissen	2
angstig, depressief	4
HUID/ALLERGISCHE REACTIES	
concentratiestoornissen	2
prikkende ogen, tranen	13
huiduitslag	6
allergieën	4
slaapstoornissen	14
andere klachten, namelijk	2
hoofdpijn	24
vermoeidheid, lusteloosheid	8
spier en gewrichtsklachten	5
Sub totaal	135
geen verschijnselen / geen opgave	38
Totaal totaal	173

Verschijnselen die niet zonder meer aan ESD/Kollo toe te schrijven zijn, zijn apart gehouden en in de volgende tabel opgenomen. Zij kunnen mogelijk van andere (zware) industrie afkomstig zijn.

Top-score zijn, bij degenen van de respondenten die lichamelijke/psychische verschijnselen krijgen (in procenten van de 135 gemelde verschijnselen):

- **benauwdheid (18%);**
- **hoofdpijn (18%);**
- **slaapstoornissen (10%);**
- **droge mond/dikke tong/vieze smaak (10%) en**
- **prikkende ogen/tranen (10%).**

BIJLAGE 2B

Uit de gegeven mogelijkheden de werden de volgende klachten aangekruist, die mogelijk verband hebben met ESD/Kollo of andere industrie:

SOORT LICHAAMELIJKE VERSCHIJNSELEN	TOTAAL
SPIJSVERTERINGSSYSTEEM	
droge mond, dikke tong, vieze smaak	2
maagdarmklachten, misselijkheid	4
overgeven, diaree, verstopping	1
ADEMHALINGSSYSTEEM	
benauwdheid, hoesten, keelpijn	8
CARDIOVASCULAIR	
duizelig, trillerig	
hartkloppingen	
PSYCHISCHE KLACHTEN	
hyperactiviteit (kinderen)	
concentratiestoornissen	
angstig, depressief	2
HUID/ALLERGISCHE REACTIES	
concentratiestoornissen	
prikkende ogen, tranen	6
huiduitslag	5
allergieën	1
slaapstoornissen	2
andere klachten, namelijk	
hoofdpijn	5
vermoeidheid, lusteloosheid	1
spier en gewrichtsklachten	2
Sub totaal	38
geen verschijnselen / geen opgave	0
Totaal	38

OP WELK MOMENT ONTSTAAN LICHAAMELIJKE VERSCHIJNSELEN?

Bovengenoemde klachten ontstaan voor 69% van de klachten direct of binnen een half uur volgend op de 1^e waarneming, zie tabel:

Klachten ontstaan op het moment	B	F	K	M	Te	Tu	tot
direct volgend op 1 ^e waarneming	2	5	2	2	4		15
binnen een half uur na 1 ^e waarneming		6		1	5	4	16
binnen enkele uren na 1 ^e waarneming	2	2		3	1	3	11
een dag of later na 1 ^e waarneming				1		2	3
sub totaal							45
geen opgave	7	9	3	7	16	7	45
zeer regelmatig					1		1
totaal							91

